

SLOVENE

Štev. 136. POLITIČEN LIST ZA SLOVENSKI NAROD. Leto XXXII.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah šte. 2.

(vhod čez dvorišče nad tiskarno).

Urednikom je mogoče govoriti le od 10.—12. ure dopoldne.

Rekopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Uredniškega telefona šte. 74.

V Ljubljani, v petek, 17. junija 1904.

Izhaja vsak dan, izvenjši nedelje in praznike, ob polu 6. uri popoldne. — Velja po pošti prejemati: za celo leto 26 K, za polovico leta 13 K, za četrt leta 6-50 K, za 1 mesec 2 K 20 h. Vupravnništva prejemati: za celo leto 20 K, za pol leta 10 K, za četrt leta 5 K, za 1 mesec 1 K 70 h.

Za pošiljanje v Ljubljani na dom je dostavnine 20 h. — Plačuje se vnaprej.

Upravištvo je v Kopitarjevih ulicah šte. 2.

Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Inserati se računajo enostopna pettirista (dolžina 72 milimetrov) za enkrat 13 h, za dvakrat 11 h, za trikrat 9 h, za več kot trikrat 8 h.

V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrista 26 h. — Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Upraviškega telefona šte. 188.

Zopet slaven čin koroške vlade!

Občinske volitve v St. Jakobu v Rožu razveljavljene!

Narod slovenski v svoji celoti je bil vedno pastorek raznih vlad, ki so doslej osrečevale Avstrijo. Najbolj zapuščeni, prezirani in stiskani pa so Slovenci na Koroškem, ki se pogrezajo v nemških valovih.

Bili so dolge, hude boje za slovenske ljudske šole, ki so pač prvi pogoj narodne izobrazbe in zavesti. Z mnogim trudom in velikimi žrtvami so si priborili dve, tri slovenske šole, ki pa jih vlada po vrsti zopet ponemčuje. Tako si je vrla občina St. Jakob v Rožni dolini z raznimi prošnjami in pritožbami izvojevala slovensko ljudsko šolo, ki pa jo je dež. šolski svet razdelil v nemško in slovensko, ker to zahtevajo nekateri nemški priseljenci. Te dni pa je koroška deželna vlada razveljavila občinske volitve v St. Jakobu uprav iz ničevega vzroka. Zadnji »Mir« poroča o tem:

Stari ljudje so dejali, da se človek nikoli ne izuči. Če bi za to potrebovali še kakšnega dokaza, nam ga je dala c. kr. dež. vlada koroška, ki je z odlokom z dne 6. junija 1904, št. 4155 razveljavila občinske volitve v St. Jakobu v Rožu.

Te volitve, ki so se vršile 28. januarja 1904, so vzbudile zanimanje na naši strani; vedeli smo, da bodo vrlji St. Jakobčani storili svojo narodno dolžnost, in nismo se varali. Zbudile so prav posebno tudi zanimanje zakletih naših narodnih nasprotnikov, nemčurjev, saj so o njih znani nemčurčki v St. Jakobu dosti pisali tako v celovških, kakor graških in drugih časopisih, češ, da zdaj morza pred »nemškim« silovitim napadom, s pomočjo »Südmarke« in »Schulvereina«, pasti stara slovenska trdnjava St. Jakob v Rožu. Ali vse te, sicer prijetne nemške sanje, je pregnala moč, edinstvo in odločnost slovenskih St. Jakobčanov, ki so na dan volitve glasovali, in s svojimi glasovi dokazali, da je in ostane občina St. Jakob v Rožu res slovenska trdnjava.

Umagali so naši s tako večino, da je nasprotnikom kar zmanjkalo sape. Ali kakor zdaj vidimo, ta, za slovensko stranko sijajni izid tudi ni bil po volji naši slavni vladi, katere najvišji zastopnik, ministrski predsednik dr. pl. Körber ob vsaki priložnosti širokemu svetu gostobesedno naznanja, kako naklonjen hoče biti vsakemu narodu v naši Avstriji. Zdi se nam, da v tem, kakor v toliko drugih slučajih, ni odločila pravica in postava, ampak — nemško-nacijonalno stališče.

Res naše sedanje »slavne« vlade vreden je razlog ali vzrok, radi katerega so razveljavili te volitve. Ko gre zoper Slovence, jim je pač dober vsak razlog, naj ga jim tudi pes na repu prinese. Čisto postavno je bil določen obrok 8 dni, v katerih se morejo volilci pritožiti zoper volilni zapisnik. V tem času so se prišli pritožiti celi stiri je možiceljni. In vendar zdaj c. kr. dež. vlada pravi v svojem odloku, da je bilo to nepostavno, češ, da sta bila v teku teh 8 dni samo 2 uradna dneva (v resnici so bili trije!), v katerih se je moglo vpogle-

dati volilne zapisnike!! Mislimo, da so morali gg. pri c. kr. dež. vladi res precej časa tuhtati, predno so našli ta izgovor, ker dobro vemo, da ta vzrok pri raznih nemčurških in nemških občinah nič ne vleče. — Za imenovani ministrski predsednik dr. Körber je že pred precej časom izdal ukaz, naj različni uradi svoje stvari hitro rešijo. V St. Jakobu smo morali čakati nad dobre štiri mesece, predno so nam rešili, oziroma ovrgli zadnjo občinsko volitev. Ali so visokoučni gospodje pri dež. vladi res morali študirati malone pet mesecev, predno so iztuhtali kakšen »vzrok«, da so mogli ovreči volitev v St. Jakobu? Ali so hoteli volitev namenoma zavleči do sedanjega neugodnega časa, ko imajo ljudje delo na polju? Ali bi v kakšni drugi, recimo, nemčurški občini storili ravno tisto?

Odločitev o sentjakobski volitvi nam je pokazala, pri čem smo koroški Slovenci in kako nas vlada »nepriustranska« c. kr. koroška dež. vlada!

Poskrbeli bomo, da se te in druge stvari spravijo v razgovor tudi na drugih mestih!

Štirinajsti občni zbor katol. političnega in gospodarskega društva za Slovence na Koroškem.

V četrtek, dne 9. junija, se je v Celovcu vršil 14. občni zbor našega političnega društva. Udeležba je bila precejšnja, a bi bila mogla biti z ozirom na važnost stvari še boljša. Kot vladni zastopnik je bil navzoč gosp. vitez Rainer-Harbach, c. kr. deželne vlade tajnik v Celovcu. Celovški magistrat je na naznanilo shoda odgovoril s pravilnim slovenskim dopisom. Shod je otvoril predsednik gosp. Gr. Einspieler s primernim pozdravom. Nato je tajnik Rozman podal poročilo odbora, omenjajoč tudi raznih dogodkov minulega leta, ki so vplivali na gibanje koroških Slovencev.

Zadnji občni zbor se je vršil dne 19. februarja 1903. V minulemu letu je društvo priredilo sledeče shode: Dne 10. maja v Skofljah, 5. julija v Prevaljih, 16. avgusta v Kotmarivasi, 4. oktobra v Dobu pri Pliberku. Vsi so bili dobro obiskani. S prihodom g. dr. Brejca se je pričelo na Koroškem živahnejše gibanje. Njegov odločni nastop za pravice slovensčine v sodni dvorani je vzbudil jezo nasprotnikov, ki so z vso silo in vsemi sredstvi začeli kratiti naše pravice. Da protestujemo zoper nezasišano početje nasprotnikov, napravili smo dne 22. novembra 1903 pet protestnih shodov, namreč v Prevaljih, Šmihelu nad Pliberkom, St. Jakobu v Rožu, Trati pri Glinjah in Hodišah. Na vseh se je podpisala primerna resolucija, katero so podpisali tudi malone vsi slovenski občinski zastopi koroški.

Dne 25. novembra se je vršil v Celovcu shod zaupnih mož, ki je bil prav dobro obiskan. Razprave so bile zelo živahne. Drugi dan je odšla deputacija na Dunaj, da na primernem mestu opiše in označi krivice, ki se nam godé.

Dopolnilna volitev za deželni zbor v okraju Trbiž Podkloster je imela za nas žalosten izid. Vzroki so znani! Volilne shode smo priredili takrat v Zabnicah, Čačah, Zilski Bistrici, Ukvah in St. Lenartu. — Več sreče, kakor pri teh, smo imeli pri občinskih volitvah. Žal, da vsled izdajstva dveh županov še nismo mogli prodreti pri vo-

litvi zastopnika za okrajni šolski svet v Velikoveu.

Ozreti se nam je tudi na druge naprave, ki imajo pospeševati naš narodni napredek. 12 podružnic družbe sv. Cirila in Metoda je priredilo vkup 19 shodov, žal, da druge spijo. Važnega pomena morejo za nas postati izobraževalna društva, ki so jih vneti rodoljubi doslej osnovali v St. Jakobu v Rožu, Globasnici, Gozdanju, Brdi in Rožeku. Naj bi jim sledila še druga! Ta društva so vkup napravila 14 shodov. — Marljivo je delovala »Bisernica«, »Gorotan« se je vzbudil k novemu življenju. V Glinjah se je ustanovilo novo pevsko društvo »Drava«, v Hodišah »Zvezda«, v Celovcu smo dobili »Čitalnico« in slovensko delavsko društvo. Na Brnci pridno budijo diletantje s predstavami narodno zavest, tamburaše imamo tudi že v Selih, Brnci, St. Jakobu, Šmihelu nad Pliberkom in Rožeku.

Končno se poročilo spominja še pokojnih narodnjakov: kmetov Jož. Pušla v Št. Jurju, G. Podlesnika na Lešah, Martina Štiha in komendantorja Val. Sumaha.

Denarno stanje društva v minulemu letu je bilo sledeče: Dohodki: Preostanek lanskega leta 434-04 K, nabrano na zadnjem občnem zboru 158 K, pozneje nabrano 25 K, vkup 617-04 K. — Stroški: Za agitacijo 140 K, znamke, brzojavi itd. 58 K, tiskovine 65 K, za prostore 25 K, venec na grob + odborniku Štihu 19 K, podpore in razno 25-96 K, vkup 332-96 K, ostane 284-07 K.

Po poročilu se je vnela daljša zelo živahna debata o bodočem delovanju društva. V razgovor so posegli gg.: Poljanec, Maierhofer, Einspieler, dr. Brejca, dr. Ehrlich, Kaplan itd.

V odbor so bili po predlogu g. St. Bayerja soglasno izvoljeni: Fr. Grafenauer, Gr. Einspieler, dr. Brejca, Jos. Dobrov, Val. Podgorc, dr. Ehrlich, Jos. Rozman, M. Prosekar, J. Vošpernik. Kot namestniki: Fr. Kobentar, J. Ure, J. Sumah. Pregledovalca računov: M. Ražun in Hutter.

Zelo važen in zanimiv govor o gospodarski organizaciji je imel veleč. msgr. Val. Podgorc. Več o tem še sporočimo.

Nato predsednik zaključil shod.

Rusko-japonska vojska.

Rusi se gibljejo na morju. — Skrydlov potopil dve japonski ladji.

Kaj je nameraval Skrydlov, da se je s svojim brodom upal tako daleč iz Vladivostoka? Nekateri listi trdijo, da je njegovo brodogeja pač premaloštevilno, da bi se bil upal z njim brez pomoči baltiškega brodogeja prodreti skozi japonsko brodogeja in priti v Port Artur. Otok Iki, v katerega bližini se je vršila pomorska bitka, je oddaljen komaj 100 kilometrov od Simonoseki, kjer se vrše glavna japonska vkrcavanja čet in vojnih potrebščin.

Skoro gotovo je Skrydlov imel namen, s svojimi gibnimi križaricami in torpedovkami napasti nekaj japonskih transportnih ladij in jih uničiti.

Dejstvo, da je skoro istočasno iz Port Arturja priplula ruska križarica »Novik«, govori pa tudi za to, da je Skrydlov hotel doseči Port Artur. Tako hitra, kakor »Novik«, ni nobena japonska križarica. O Skrydlovemu namenu so bili mogoče Rusi v Port Arturju obveščeni po brezličnem brzojavu. S svojim dejanjem je Skrydlov jako vznemiril japonske transporte in treba bo japonskemu brodogeju sedaj bolj psziti na transporte pri Simonoseki, s tem se bo pa zmanjšalo število japonskih bojnih ladij okolu Port Ar-

turja. To bi bil že znaten uspeh. Rusi se prično gibati tudi na morju in dokazovati, da niso imeli prav oni, ki so jih v vzhodno-azijskih vodah že proglasili mrtvim.

Najnovejše vesti res potrjujejo, da je imel Skrydlov namen, napasti japonske transportne ladje. Iz Tokia prihaja poročilo: Transportna ladja »Hinomaru«, ki je došla v Naji, poroča, da je 15. junija ob 11. uri dopoldne 20 milj zahodno od otokov Iki srečala rusko vladivostoško brodogeja. Transportna ladja se je takoj obrnila in signalizirala svarilo transportnim ladjam »Kamačavamaru« in »Surimaru« ter je z njimi ušla. Dve drugi transportni ladji, »Hitahi Maru« in »Sadu Maru«, ki imata vsaka po 6000 ton, so Rusi videli dve milj zahodno ter ju obkolili.

»Daily Chronicle« poroča, da so ruske križarice bombardirale otok Okino med strašnim viharjem. Severno od otoka Iki je zadelo več japonskih parnikov na rusko brodogeja. Kakor trdi to poročilo, so japonske bojne ladje pričele streljati in napravile mnogo škode. Zvečer je izvedel isti list, da je japonska križarica »Nitaka« napadla ruske ladje, in čeravno te žko poškodovana, je še vedno streljala na sovražnika. Po drugih poročilih so plule japonske bojne ladje v oni del morja, kjer so sumili, da se nahaja ruska eskadra. Ako so mogle Ruse uspešno napasti, o tem to poročilo nima besede. Iz Tokia se poroča, da je večina japonskih transportnih ladij dosegla varno pristanišče v Kasumoto.

Iz Londona se glasi poročilo: O izidu morske bitke pri otoku Iki sta dve verziji. V boju so bile tri ruske križarice. Nekatera japonska poročila pravijo, da se je Japoncem posrečilo, Rusom vzeti tri ladje, vesti iz Čifu pa pravijo, da so Japonci izgubili eno torpedovko in da sta najmanj dve ruski ladji ušli proti severu.

Neko poročilo iz Tokia se glasi: Tu so mnenja, da je rusko vladivostoško brodogeja ušlo v vzhodni smeri.

Vsekakor so Rusi v tem boju imeli uspeh. Neka brzojavka iz Londona žalostno pripoveduje, da sta se v velikem viharju potopila dva transportna parnika z municijo; brzojavka iz Tokia pa pravi, da je rusko vladivostoško brodogeja s torpedi potopilo japonski torpedni ladji »Hitahi Maru« in »Sadu Maru«. Od prve ladje je došlo v Moje 397 rešenih oseb, od druge pa 153 rešenih oseb v Koura.

Vest, da bi bili potopljeni ladji torpedni ladji, pač gotovo ne bode resnična. »Sadu Maru« je parnik družbe »Nippon Jusen«, »Hitahi Maru« je tudi parnik družbe »Nippon Jusen Kabuški Kaiša«. Vsebine ima 6172 ton in je tudi le transportni parnik. Po vsebini sklepamo, da sta ladji vsaj po 125 metrov dolgi in 16 metrov široki. Z ladjama se je skorogo gotovo potopilo mnogo japonskih vojakov.

Poškodovana japonska križarica »Nitaka« je križarica brez oklepa, 102 metra dolga, 13 metrov široka, 4-9 metrov globoko plove, vsebina znaša 3420 ton, stroj 9500 konjskih sil. Oborožena je s 6 topovi 15 cm. kal. in 14 malimi topiči ter plove po 20 milj na uro.

Iz Tokia tudi izražajo naslednjo bojazen: Deset japonskih trgovskih parnikov že več dni v Moji pogrešajo. V Tokiu se boje, da jih je vjelo vladivostoško brodogeja. Skrydlovu je zopet dobro došla — megla.

Stevilo japonskih bojnih ladij, ki so se borile za vladavost nad brodovje, še ni znano. Gotovo so jih ondi imeli Japonci le par na straži, ostalo brodovje je pri Port Arturju.

Od ruskega vladavostnega brodovja so se udeležile križarice »Rurik«, »Rossija« in »Gromoboj«, ki imajo po 719, 889 in 874 mož.

Važni dogodki na suhem.

Iz Niučvana poročajo, da močni ruski oddelki gredo od Liaojana proti jugu (?) in sicer proti Kaičovu (Kaipinu). To poročilo pravi, da je Kuropatkin izpremenil svojo taktiko. Od Japoncev pravi poročilo, da so prodrli do Čungju in med Haičenom in Kaičevom napravili na raznih točkah utrdbe. Stevilne japonske čete stojte sedem milj od obrežja. Kitajci, ki prihajajo v Niučvan, pripovedujejo o bojih. To poročilo priznava, da Kuropatkin ne bo tako neumen, da bi se pustil obkoliti od Japoncev. Na obširnem terenu ima razstavljene svoje čete tako, da ga Kuroki ne bo mogel zajeti.

Kuroki poroča, da se sovražni oddelki vedno bolj bližajo. Tudi Kuroki pričakuje skoro bitke. Od 12. t. m. v fronti prve japonske armade ni bilo boja. Dne 12. t. m. so Japonci zapodili dve ruski kompaniji iz Vutaono, kjer so Rusi izgubili 20 mož. Rusi so z malimi oddelki zasedli zopet: Tunjenpu na cesti proti Liaojanu, Simincu na cesti proti Siensankvanu in Sanciacu na cesti proti Haičenu.

Na jugu poluotoka Liaotuna se ruske čete še precej hrabro drže. Iz Liaojana je včeraj prišlo poročilo v London, da bo boj pri Vafankovu še vedno trajal. Japonci so doslej izgubili tri švadrone, Rusi pa 300 mož. Iz Mukdena poročajo Rusi: Da se del sovražnih čet odvrne od Port Arturja, odposlan je bil ruski oddelek od Dasičao proti jugu. Ta oddelek je imel dne 14. in 15. t. m. pri Vafankovu boj s številnejšim sovražnikom. Izgube Japoncev so velike. Po tem boju je naše stališče boljše. O tem boju poroča tudi Kuropatkin carju:

„Dne 15. t. m. so se naše čete pri Vafankovu spoprijele z dvema japonskima divizijama. V boju je bil ubit na ruski strani en polkovni poveljnik in polkovni pobočnik, generalni major Gerngross in en stotnik sta ranjena. Razven teh je bilo še 20 častnikov in 311 vojakov ranjenih. Proti jutru dne 15. t. m. je zapazila naša konjenica na desnem krilu južno od Vafantien močne japonske čete, ki so napadle naše čete med Vafantienom in Nunkovom. Istočasno so pričeli na našem levem krilu močno streljati s topovi. General Stakelberg je napadel sovražnika, potem, ko je obšel sovražnikovo desno krilo ter poslal del svojih čet proti sovražniku. Dopoldne je napadel sovražnik naše desno krilo ter ga skušal obiti. Zvečer je Stakelberg zapovedal rezervi, naj zavira sovražnika pri njegovem gibanju.“ Kak je bil konec tega boja?

Iz Čifu dalje poročajo, da so ondi razširjena ruska poročila, da so bili Japonci nabití severno od Kinčova in da so bili tepeni tudi v bližini Port Arturja. Skoro gotovo se nanašajo te vesti na bitko pri Vafankovu in sicer na prvi del bitke, v katere končnem izidu pa dopoldne še ni bilo poročila.

Pri Funčovu so baje imeli Japonci večjo srečo. »Daily Chronicle« poroča iz Tokia, da so si Japonci pri Funčovu priborili zmago. V beg so zapodili 7000 Rusov. Na bojišču je obležalo 1000 ranjenih in mrtvih Rusov. Pobite čete so se umaknile proti Kaipinu. Japonci so zaplenili mnogo topov in streljiva. Poročilo iz Tokia se glasi: V boju pri Felisu, severozahodno od Funčova, so imeli Rusi 500 mrtvecev, 300 mož so Japonci vjeli. Dalje so Rusi še izgubili 14 topov. Japonci so izgubili 1000 mož. Velevažna je vest iz Niučvana, ki pravi, da je Kuropatkin baje sklenil, poslati Port Arturju 65.000 mož na pomoč. Edino napako ima ta vest, da pač ne bo — resnična. Kuropatkin se ne bo pustil Kurokiju zajeti.

Iz Tokio prihaja velezanimiva brzjavka: Ako se še ni pričela, tedaj je vsak trenotek pričakovati odločilne bitke pri Motienskem sedlu. Rusov cenijo Japonci ondi 14.000, v Liaojanu 30.000, med Felisao in Kančialinom 13.000 mož.

O boju pri Vafankovu prihaja še eno poročilo iz Petrograda, ki pravi, da so imeli boji veliko dimenzijo. 20.000 Japoncev je hotelo obiti Ruse. Boj trajal. Rusi iz topov strahovito streljajo na Japonce.

Iz Inkava poročajo, da se 40.000 Rusov pomika proti jugu. Divizija Japoncev, došla od Pulantiena, jih je napadla, skoro na to sta prišli na bojišče še dve drugi japonski diviziji, ki sta napadli Ruse na levi strani, zopet drugi Japonci so jih pa napadli na desni strani. Rusi so bili po obupnem odporu poraženi in potisnjeni nazaj. Bitka je trajala od 1 ure popoldne do 8 ure zvečer. — Dan teh dogodkov ni nikjer naznanjen. Ni torej iz-

ključeno, da so med temi poročili zapoznana poročila o bojih pri Pulantien 11. t. m. in o boju pri Vafankovu 18. t. m., morda pa so to nove Stakelbergove bitke. Situacija na poluotoku Liaotun je sedaj popolnoma nejasna. Iz Niučvana poročajo, da so južno od Kaipina veliki boji.

Londoni listi pravijo, da Rusi le na videzno odpošiljajo 65.000 mož proti jugu, da pa se bodo po prvem boju z Japonci umaknili proti severu. Okolu Liaojana so Rusi zgradili globok jarek, ki je oddaljen od mesta tri milje ter na vseh višinah postavlja artilerije.

Bitka pri Hajčenu.

„Rus“ poroča o tej bitki: Dne 9 t. m. je hotel velik sovražni voj zajeti našo vojsko od brbta in se je pomikal od Fenvančena proti velikim cestam. Nepričakovano je naletel na Ruse, kateri so se utrdili na gorskem sedlu 45 km. južnovzhodno od Hajčena. Ruska postojanka je bila dobro zavarovana. Naš neveliki voj je stal s fronto proti sovražniku. Naprej sta šla dva prapora Japoncev. Naši so jih pustili priti blizu in nato začeli nanj streljati s puškami in topovi. Naš ogenj je bil tako uničevalen, da je po polnoma potrl oba japonska prapora; le malo mož je ušlo smrti. Glavna sila japonska se je sicer tudi približala, a se ni upala napasti od sprajda. Japonci so z dolgim manevrom hoteli napasti Ruse od zadaj, a ko so naskočili višino, so videli, da Rusov več ni bilo na nji.

Za Hajčenom na jugu je ob železnici 9. t. m. deset kozakov zasačilo tolpo Hunhuzov, močno 50 mož. Začel se je boj, v katerem je bil en kozak ubit dva ranjena. Hunhuzov je bilo ranjenih 15, vjetih 8.

Pravoslavni na Japonskem.

Ruski škof Nikolaj poroča z Japonskega, da japonska vlada vkljub vojski pušča pravoslavim popolno svobodo. Na Japonskem je zdaj 28.230 pravoslavnih, imajo 39 duhovnikov, od katerih so tri Rusi, drugi Japonci.

Pomorska bitka pred Port Arturjem?

Liaojan, 15. junija. Tu se govori, da se je pri Port Arturju vnel boj in da je rusko brodovje doseglo veliko zmago. — Rusi so pri tem izgubili eno manjšo vojno ladjo, Japonci pa eno križarico in 4 torpedovke.

Niučvan od Japoncev blokiran.

London, 15. junija. Japonska blokada Niučvana je dokončana. Dopisnik »Timesa« pravi, da v reko položene mine niso nevarne, ker so le fignirane. Japoncem primanjkuje min. S Tjencinom je na dan enkratno, z Mukdenom dvakratno zveza.

Obležne priprave pred Port Arturjem.

London, 15. junija. Iz Nagasaki: Japonci delajo velike priprave za obleganje Port Arturja. Japonski inženirji delajo noč in dan prekope, ki vodijo k trdnjavi. Vsi prekopi se delajo v cik-caku. S trdnjave se le malo strelja na nje, ker jih ne morejo Rusi prijeti. Prekopi se delajo na ravno tisti način, kakor so jih delali Prusi pred Parizom. Za vsakim novim prekopom se pomakne dvesto topov.

Rim, 16. jun. »Corriere della Sera« ima iz Tokia: Odhod tujih vojaških atašejev je določena na soboto. Ta dan se pričakuje velik napad na Port Artur.

Rim, 16. junija. Sam je došla iz Čifu vest, da se je Japoncem posrečilo 52 velikih za obleganje določenih topov postaviti na višinah severno od Port Arturja.

Čifu, 16. junija. Neki sem došli ruski trgovec trdi, da je Port Artur zelo dobro prekrbljen z živečem. V Port Arturju je 9000 klavne živine. Njegova trdka je prodala Rusom pred kratkim 90.000 funtov osoljenega mesa. Razven tega so še druge trdke prodale mestu mnogo živeča. Trgovec ceni posadko na 50.000 mož.

Razna poročila.

Petrograd, 16. junija. Vest, da je Japonska kupila od Amerike podmorski čoln »Protector«, je popolnoma izmišljena. »Protector« je še vedno v New Yorku. Amerika ohrani svojo nevtralitet.

Petrograd, 16. junija. Poveljnik 17. vojnega kora, general Bilderling, je odpotoval včeraj s svojim štabom na bojišče.

London, 16. junija. »Times« poroča, da vrednost ruske mornarice v vzhodni Aziji skupno s topovi znaša 706 milijonov rubljev.

Italijansko vseučilišče.

Listi poročajo, da bodo za laške sporedne tečaje na vseučilišču v Inomestu potrebni profesorji tvorili posebno korporacijo, v kateri bodo ločeni od nemških profesorjev imeli svoja posvetovanja.

Zasedanje ogrskega državnega zbora.

Včeraj je zbornica zopet nadaljevala razpravo o indeminetnih predlogi. Govorili so proti predlogi Lengyel, Busath in Eötvös, nakar je bila zaključena debata.

Nato je odgovarjal grof Tisza na Polonyjev predlog, da naj zbornica čestita prestolonasledniku, ker je dobil sina. Pred vsem povdarja, da Polony ni s svojim predlogom nameraval nič drugega, kakor povzročiti neprijetnosti. Poizkus, izkoriščati prestolonaslednikovo osebo in njegove družinske razmere v strankarske namene, se ne strinja s spoštovanjem, katero smo dolžni dajati prestolonasledniku. Zato grof Tisza proti takim poizkusom najodločnejše protestira in izjavlja, da ni člana v tej zbornici, ki bi ne imel dolžnega spoštovanja do prestolonaslednika, in da se vsi Ogrji vesele vsakega veselega dogodka v družini prestolonaslednikovi. A prestolonaslednik je po svojem avobodnem sklepu svoje družinske razmere uvedil tako, da Ogrji ne morejo smatrati njegovih otrok kot člane vladarske hiše, valed česar ogrski narod svojih čustev ne more izraziti na način, kateri je običajen sicer nasproti vladarski hiši. Končno prosi zbornico, naj odkloni Polonyjev predlog, kar je tudi storila.

Z Balkana.

Bivši srbski ministrski predsednik Jurij Simić je o zblizanju Srbije in Bolgarije ne temu časnikarju zaupal sledeče: Že 1. 1897. pri sestanku bivšega srbskega kralja Aleksandra z bolgarskim knezom je bila sklenjena med obema državama pismena pogodba, v kateri sta se državi zavezali v makedonskem vprašanju opustiti vsako tekmo vanje in brezpogojno poslušati vevlasti. Jko kratka pogodba je obsegala tudi določilo, da naj postopata obe državi v šolske-cerkvenih spornih vprašanjih v Makedoniji po dogovoru sporazumno. Pogodbo sta podpisala za Srbijo kralj Aleksander in ministrski predsednik Simić. Koliko časa naj pogodba traja, niso določili, a valed premembe na srbskem vladarskem prestolu je pogodba postala neveljavna in zato je bil potreben nov dogovor med obema državama.

Bolgarska vlada je posredovala pri Turčiji zato, ker so turške roparske čete napdale vračajoče se begunce, ne da bi bile to zapretilo turške oblasti.

Nensdovč, šef srbskega kabineta, je odpotoval v Cetinje, kjer bode vročil črnogorskemu knezu Nikiti red zvezde Karagjorgevičev.

Včeraj se je pričela sodnijska razprava v Belgradu proti bivšemu ministru Velimiru Teodoroviču zaradi poneverjenja državnega denarja. Državo je Teodorovič oškodoval za 50.000 frankov.

Uradno poročilo naznanja, da bodo nameravane slovesnosti v S. S. pri odkritju spomenika carja Aleksandra II., ki naj bi se vršile v jeseni, preložili na oni čas, ako si bo slavno rusko orožje priborilo zadoščenje nad Japonci, kar tudi bolgarsko ljudstvo najprišrneje želi.

Grozodejstva v Armeniji.

Od 25. aprila do 29. maja je bilo poročilo iz Muša v sašunskem okraju ubitih 3000 Armencev, 50 armenskih vasij je razdejanih in v mestu Mušu samem so Turki oropali 31 armenskih trgovin. V mestu Muš je 4000 armenskih beguncev, kateri trpé lakoto. Le posredovanje francoskega konzula v Mušu je preprečilo klanje v okolici Muša. Tako koljejo sedaj še, v dvajsetem stoletju, Turki v Armeniji kristjane, in Evropa, ki je takoj na nogah, če se v kakem kotu skrivi kakemu judu las, molči in se ne gane, ko v potokih teče krščanska kri v Armeniji.

Narodna stranka na Ogrskem.

Dne 15. t. m. je Appony formeino ustanovil novo stranko na Ogrskem, ki si je izvolila prejšnje ime »Narodna stranka«. — Stranki je takoj pristopilo 12 poslancev, štirje so naznanili pismeno svoj pristop.

Delavski nemiri v Varšavi.

V pondeljek je bil v Varšavi velik požar, katerega je gledalo tudi jako veliko delavcev.

Policija je razgnala množico in je bil pri tem ranjen s sabljo neki delavec. Delavci so bili valed tega tako razburjeni, da so policista tako pretepli, da je med vožnjo v bolnico umrl. Množica je postajala vedno bolj razburjena, valed česar so pomnožili policijo in poslali proti množici 50 kozakov, ki so brezobzirno nastopili proti množici.

Ljudstvo je napadlo vojaštvo in policijo s kameni, valed česar je bilo več kozakov in policajev ubitih in ranjenih, med njimi dva višja policijska uradnika. — Sele ko sta policija in vojaštvo izstrelili dve salvi, se je proti polnoči množica umaknila. Osem delavcev in osem policistov, oziroma kozakov, je bilo mrtvih.

Napad na generalnega guvernerja Bobrikova.

Generalnega guvernerja Bobrikova je težko ranil z dvema streloma iz revolverja sin senatorja Savmana med sejo senata. — Bobrikov je bil težko ranjen v želodec in lahko na vratu. Napadalec se je po napadu sam ustrelil.

Koroške novice.

k Drobne novice. V Densdorfu pri Sovodju je 20letni Jos. Pirker ob nekem prepiru sunil 40letnega posestnika J. Dulnika v prsa, da je ta takoj umrl. — V Malem St. Pavlu je 44letni posestnik E. Kartheiser padel čez stopnice v klet. Obiežal je na mestu mrtev. Zapušča vdovo in 5 nepreskrbljenih otrok. — Utonil je v Krki pri Mostiču hlapec Fr. Sulbauer. Truplo so našli šele drugi dan. — Huda ura je napravila dne 8. t. m. zopet v Gorčični dolini mnogo škode. Trikrat je padla gosta toča in zlasti okrog Svinca in Malega St. Pavla vse pobila. — Tatovi so vlomili v Glandorfu v gostilno na kolodvoru in odnesli nad 600 K.

k Duhovske zadeve. Minuli teden je v Celovcu pri pobožnosti Jezušovega Soca pridigoval sloveči jezuit o. H. Abel z Dunaja. — V stalni pokoj je stopil gospod župnik L. Sever v Blačah. — Razpisana je župnija Labud do dne 20. julija. — Od cesarja odlikovan z viteškim križcem Franc. Jožefovega reda je vpokojeni profesor verouka na beljaški gimnaziji đ. g. Jos. Koch.

k Slovensko akademsko ferijalno društvo »Gorotan«. Slovenski koroški visokošolci so ustanovili ferijalno (počitnično) društvo »Gorotan«, v namenom, da širijo o počitnicah med ljudstvom izobrazbo in narodno zavest s tem, da prirejajo v različnih krajih poučna predavanja z veselicami. Prvi društveni občni zbor, katerega spored se bo v »Miru« svoječasnno objavil, se bo vršil v drugi polovici meseca julija v Velikovemcu. Odbor.

Štajerske novice.

s Slavnost na Dobrni pri Celju. Bralno društvo na Dobrni javlja, da je za slavnost o priliki blagoslovljenja svoje društvene zastave dne 19. junija nabavilo polnoštevilno »Celjsko narodno godbo«.

s Občinske volitve v Šoštanjju so končane s slovensko zmago. dasi je župnik Govedič igral kaj žlostno vlogo in agitiral za Nemce ter volil z njimi. Tega gospoda seve nemško liberalno časopisje sedaj ne bo napadalo, za Nemce bo g. Govedič nakrat »uzoren duhovnik«, kakor je bil nekaterim pri liberalnem časopisju v Ljubljani odločilnim krogom, ko jih je prišel v Ljubljano napajat — vzoren narodnjak. Zmaga je bila kljub temu slovenska. V tretjem razredu je bilo slovenskih glasov 105, nemških 89, v drugem razredu je odločil žreb za tri Slovence in enega Nemca. Prvi razred je nemški.

s V konkurz je prišel trgovec z manafakturnim blagom, g. Karol Sicherl v Mariboru.

s Umrl je pri operaciji v Gradcu c. kr. notar v Ptuju, g. Oschgan.

s Odlikovani delavci v Hrastniku. Paznik Jožef Pečnik, pismo-noba Matija Grozicer, čuvaj Blaž Kolar in delavec Matija Golob, vsi uslužbenci kemične tovarne, so bili odlikovani s častno svetinjo za 40letno zvesto službovanje. Svetinje jim je pripel lastnik tovarne, vitez Francišek Gozslleh.

s Obsojeni redar in njegovi tovariši. Porotno sodišče v Gradcu je obsodilo redarja Salmhoferja zaradi soudeležbe pri raznih tatvinah na petletno ječo. Njegovi tovariši so bili obsojeni: Janez Schaller na 7, Jožef Maibart na 6, Henrik Maibart na 5½, in Ana Schuster na 1½letno ječo. Obtoženki Helena Salmhofer in Josipina Resetrič sta bili oproščeni.

Strašna katastrofa na morju.

Včeraj smo poročali, da je pri požaru izletniškega parnika »General Slocum«, na katerem so napravili otroci neke šole izlet pri New Yorku, zgorelo 500 oseb.

Včeraj popoldne so pa našli še 700 žrtev, večinoma Nemcev. Tudi oni, ki so rešeni, imajo strašne opekline. Rešilne priprave so bile večinoma za nič. Ogorčenje je raditega velikanško. Moštvo se je obnašalo jako strahopetno, le kapitan je do zadnjega ostal na svojem mestu. Na gorečem parniku so se vršili strašni prizori. Matere so se borile med seboj kakor bestije. Mnogo otrok so matere privezale na mobilije in jih tako vrgle v morje, a večinoma skoro vsi otroci so utonili. Na parniku je bilo okolu sto očetov, ki so se junaško vedli. Oci, ki so znali plavati, so skoro vsi poskakali s tremi ali štirimi otroki v morje, a skoro nihče ni prišel živ do

brega. Vsi poizkusi, poganiti ogenj, so bili brezuspešni. Ogenj se je prijel ženskih oblek. Ogenj je izbruhnil v kuhinji. Užgala se je maat. Kuhinjsko osebje je pobegnilo, ne da bi poizkušalo udušiti ogenj. V par minutah ni bilo mogoče misliti na rešitev. Da so natančno dožene število žrtev, bo treba več dni. Mogoče je, da bo število žrtev nad tisoč. Na parniku je bilo 1600 oseb.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 17. junija.

Madžarsko nasilstvo. Iz Zagreba nam poročajo, da je oblast narodne skupščine za financijelno samostalnost Hrvaške že prišla za branje vati. Prepovedani sta skupščini v Varaždinu in Sisku.

Knez Hugo Windischgraetz star. je že toliko ozdravel, da bo mogel v kratkem odpotovati na svojo graščino pri Planini.

V Belpeči na Gorenjskem sta na železnični postaji dva uradnika, strastna nemško-nacionalca, ki ne zazumeta niti ene slovenske besede. Sama si želita proč. Pred par dnevi so se slovenski dijaki-izletniki zgražali nad njihovim postopanjem. Ker se bližajo počitnice, ko bo na stotine Slovencev šlo k belopeškim jezerom in bo treba z njimi slovensko obdehati, vprašamo železnično direkcijo v Beljaku, ako vó, da je Belapeč še na Kranjskem?

Shod dekliških Marijinih družb na Planinski gori na Notranjskem bo, kolikor moremo soditi dosedaj, zelo veličasten in mnogoštevilno obiskan. Se celo iz oddaljenih krajev, od katerih sicer tega nismo mogli pričakovati, so nam družbe naznanile svojo udeležbo. Po cerkveni slovesnosti se bo popoldne še zunaj cerkve vršila počastitev Brezmadežne Device, in sicer v obliki primernih pevskih točk in deklamacij. Bržkone bo ta shod eden največjih in najpomembnejših, kar jih je kdaj videla ljubljana Planinska gora. Na svidenje, ve navdušene in vrle dekliške Marijine družbe iz Notranjske v ponedeljek, 20. t. m.; naša romarska cerkev vas že vsa praznična pričakuje z velikim veseljem.

XXII. redni občni zbor društva poštarjev, poštarnih ekspedientov in upravnikov na Kranjskem, Primorskem in v Dalmaciji, se je vršil dne 7. t. m. v Trstu. Predsednik nadpoštar g. Schrey z Jesenic pozdravi navzoče člane ter gg. nadsvetnika pl. Maroecchija in komisarja Pobjanija kot zastopnika poštnega ravateljstva. Nato predsednik otvori zborovanje. Društvo je imelo preteklo leto 8 častnih in 111 rednih članov. Umrli so: T. Davetak, M. Zupan, F. Pupis, A. Wuchsa, A. Sorč in M. Pezdič. Preglednika sta račun pregledala in vse našla v popolnem redu. Društveno imetje znaša 3747 K 3 h. V svojem obširnem poročilu je predsednik dalje vse navedel, kar je skupno z drugimi predsedniki društev poštarjev ukrenil, da se vsaj deloma zboljša gmotno stanje poštarnih uslužbencev na deželi in se odpravijo nedostaki, ki niso v nobenem oziru primerni stanovskim razmeram. Doseči pa ni bilo mogoče prav nič, ker prvič trgovsko ministertvo nima potrebnega kredita, s kojim bi razpolagalo, in drugič, ker ni državni zbor redno posloval, zatoj tudi poslanci, ki so vsi obljubili svojo pomoč, ničesar niso mogli storiti. — Na opetovane prošnje je trgovsko ministertvo odredilo, da se smejo sprejemati v pošto prakso hčere poštarjev, poštarnih ekspedientov in upravnikov, ki so dovršili mešč. šolo. — Obe ustanovi v skupnem znesku 348 kron 78 v. bili sta podeljeni podpore potrebnim poštarnim uslužbencem. V odbor so bili izvoljeni: Predsednik poštar Modic iz Litije, podpredsednik Ivan Miani iz Ogleja, blagajnik Anton Vodopivec iz Postojne, preglednika Fran Zagorjan iz Cerknice in Avguštin Mally iz Belpeči, namestnik pa Gregor Lah iz Loža. Ker se je bivši predsednik, nadpoštar g. Schrey, že pred volitvijo izrecno izjavil, da nikakor ne prevzame predsedništva, izvoljen je bil soglasno v priznanje za desetletno njegovo delovanje častnim predsednikom. Ko se je še določilo, da prihodnje leto društvo zboruje v Pulju, je predsednik s trikratnim slava-klicem na Njega Veličanstvo zaključil občni zbor.

Zločin v Ročinju. Iz Ročinja pišejo: V nedeljo popoldne ob 5. uri je železniški delavec Andrej Piculin iz Zage pri Bovcu, po rodu Italijan, prebodel z nožem v trebuh L. Tomažina, odatnega cestarja, ter ga smrtno ranil. Rana je globoka 8 cm.

Promoviran je bil danes na du najskem vseučilišču doktorjem prava gospod Janko Zirovnik, sin nadučitelja v St. Vidu nad Ljubljano in pravni praktikant pri dež. sodišču v Ljubljani.

Vojaški begun. Domobranski rezervist zidar Michael Srebot iz Dobrunj je pobegnil.

Prijet požigalec. V Smihelu pri Hrenovcih so prijeli zadolženega posestnika

Antona Lemuta, katerega dolže, da je povzročil zadnji požar. Lemuta tudi dolže, da je leta 1877. v Južni Ameriki svojo ženo umoril.

Radi psovke smrt. Z vilami po glavi je v jezi udaril v Veliki loki pri posestniku Francu Kozlevčarju uslužbeni šestnajstletni pastir 23-letno dekle M. Stepic, ki mu je rekla neko psovko. Dekla je smrtno nevarno ranjena ter bo skoro gotovo umrla.

Sv. Križ pri Litiji. Dne 15. t. m. smo pokopali bl. g. Matija Bénédek, c. kr. stražmoštra v p. in trgovca. Bil je blaga duša. Kako je bil priljubljen, pokazal je pogreb, katerega so se udeležili sorodniki, c. kr. orožniki, prijatelji in znanci ter šolska mladina. Domači pevci so mu zapeli lepe nagrobnice. Cenjeni rodbini naše sožalje, njega pa ohranimo v vednem spominu!

Shod „Sodalitatis as Cordis“ za ribniško dekanijo bo prihodnji četrtek, dne 23. junija, ob 10. uri v Ribnici.

Umril je v Topolcu na Dolenjskem g. Jožef Susterski, trgovec in posestnik. Pogreb bo v nedeljo popoldne ob 4. uri.

Abrahama bo videl dne 24. t. m. pred. gosp. novomeški gvardijan in vodja deške ljudske šole P. Otokar Aleš.

Zblaznel je Fran Rhar iz Loga pri Polhovem Gradcu. Ponoči je vstal in dirjal v hrib, kjer je padel raz neko skalco. Nasilje so ga težko poškodovani ga.

Vihar je bil 12. t. m. nad mnogimi vasmi v občinah sv. Križ in Čatež. Dež je bil kakor bi se bil oblak utrgal ter napravil mnogo škoda.

Izseljevanje. Brzoparnik „La Gascogne“ francoske prekmorske družbe (zastop. potovalna pisarna E. Smarda v Ljubljani), je odplul iz Havra 4. junija in sredič došel v New York 12. junija. Vozil je 7 dni in 19 ur.

Umril je v Zatičini v sredo, 15. t. m., nenadne smrti g. Frančišek Hraščak, c. kr. orožnik v pokoju in oskrbnik tamošnjega loterijskega urada. Pogreb se je vršil danes. Naj počiva v miru!

Dolenjske železnice. Dolenjske železnice so imele v preteklem letu skupnega prometa 651.254 kron. — Prebitka je 148.139 kron.

Stavke. Stavka stavcev se je pričela v Zagrebu. Nekaj listov ne bo izšlo. — 2500 zidarjev je v Trstu imelo včeraj shod, na katerem so sklenili, da čakajo le še do jutri popoldne, ako podjetniki ugodijo njihovim zahtevam, sicer pa prično stavko.

Slovensko katoliško delavsko društvo v Kroplu je priredilo v nedeljo, 12. t. m., predstavo z naslednjim vzporedom: 1. »Školska«, moški zbor (A. Foerster). 2. Igra »Doktor Vseznal in njegov sluga Stipko Tiček«. 3. »Slovanski brod«, moški zbor (Fr. Garbič). Vse vloze so bile natančno prevdarjene in izvršene. Ljudstvo se je jako pohvalno izražalo nad našimi igralci. Pri tej predstavi se je pa tudi posebno odlikoval moški pevski zbor pod vodstvom g. J. Legata. Torej vsa čast pevcem in igralcem, kateri se ne strašijo truda. Želeti bi bilo, da bi se pri nas večkrat kaj enakega vprizorilo, ker se ljudstvo zelo zanima za predstave; to priča, da je bila dvorana natlačeno polna občinstva.

Ljubljanske novice.

V Velesovo pohite prihodnjo nedeljo, dré 19. junija, člani moške Marijine družbe v Križankih v Ljubljani. Odhod z vlakom zjutraj ob 5. uri, od Kranja dalje peš ali na vozovih ali pa z vozom od Ljubljane do Velesovega in nazaj proti plačtu 1 K. Potniki, ki bi se peljali iz Ljubljane na vozovih, naj se ob 4. uri zberejo pred »Bavarskim dvorom« na Dunajski cesti. Kdor si pa izvoli prvo pot z vlakom, naj se ne plasi pred potom po lepi okrajni cesti do pri dveh uri hoda. Duhovno opravilo v velesovski cerkvi ob polu 9 in 10. uri. Popoldne slovesne litanije. Ugodno so vabljeni tudi drugi možje in mladeniči iz Ljubljane in okolice, da se tega božjepotnega izleta udeležijo v čim najobilnejšem številu. Za hrano bo zadostno oveskrbljeno.

Velika ljudska veselica v Rožni dolini bode pri g. Podzorelcu v nedeljo, 19. t. m. ob 3. uri popoldne. Za to veselico se delajo velike priprave. Otvorjenih bode kar 80 gostiln in hotelov, tudi deželna poskuševalna klet je pripravljena. Igrala bode ljubljanska društvena godba, peli razni pevski zbori. Godci iz Horjula godejo že v soboto mirozov. Prostori bodo okrašeni z mlaji, napovedali so se dirkači, brzopjavni urad bode vsem brezplačno na razpolago. Torej prilike dovoli za zabavo mladim in starim!

Potresno tresenje je zabeležila potresna opazovalnica včeraj ob 3. uri 51 min. popoldne. Tresenje je bilo lahko ter je bilo skoro krajevno.

Ljudska šola iz Dol je priredila s svojim g. učiteljem včeraj izlet v Ljubljano. — Kosilo so imeli otroci v ljudski kuhinji, kjer so bili prav dobro postreženi.

Maša na Rožniku. Člani ljubljanskega delavskega konsumnega društva in njih prijatelje so uljudno vabijo k sveti maši na

Rožniku, ki bo v nedeljo, dne 19. junija, ob 8. uri v proslavo društvenega zavetnika sv. Antona.

Radi tatvine dveh brilantnih prstanov je bila aretirana v Ljubljani 22letna brezposelna dekla Marija Micostich iz Sevnice pri Brežicah.

Umrli so v Ljubljani: Pavla Sešek, kleparjeva hči, stara 5 mesecev, Jeranove ulice št. 5. Mirko Letnar, mizarjev sin, star 2 mesec, Florjanske ulice št. 18. Pavla Lončar, učenka, stara 7 in pol leta. Ravnikarjeve ulice št. 6. — V bolnici: Fran Glašič, gostič, 54 let. Jožefa Perme, delavčeva žena, stara 46 let. Jožefa Sušiča, gostija, stara 64 let. Jakob Lukančič, delavec, star 42 let.

Koncert društvene godbe vrši se jutri zvečer v prostorih gosp. Mraka na Marije Terezije cesti. Začetek ob 8. uri zvečer.

Izpred sodišča.

Izpred deželnega sodišča.

Dolgove delal Jožef Balemovič, delavec v Kneži na Primorskem doma, je delal pri gradbi železnice v Boh. Bistrici. Z izvitimi obljubami je napravil pri raznih strankah na jedi, pijači, stanarini in posojilu 120 K 70 vin. dolga, potem je pa izginil iz Bistrice, ne da bi komu kaj omenil, ali svoje upnike o tem kaj obvestil. Obsojen je bil na 2 meseca ječe. — Mlad t. t. Nace Rus, hlapec iz Tep, je šele 16 let star, a je bil že zaradi hudodelstva in prestopka tatvine že kaznovan. Letos je vzel nekega dne meseca marca v zagoraki župni cerkvi iz pušice 3 K, ravno isti mesec je izmaknil v Kotredežu Karlu Fortetu 40 K gotovine in 31. marca je v Logajevi hiši v Ravnih vzel iz podstrešne sobe 80 starih tolarjev, potem bankovec za 100 in enega za 20 K in še nekaj drugih vrednostnih reč; aprila meseca t. l. je pa odprl v cerkvi na Polšniku nabiralnik ter vzel nekaj čez 11 K gotovine. Sodišče ga je obsodilo na osemnajst mesecev težke ječe, potem se bo pa oddal v pris. delavnico. — Nečnega čuvaja udaril. Na večer 7. marca t. l. razsajalo je več fantov iz hironimške občine, med njimi tudi Janez Reberšek, posestnika sin v Srobotnem. Na zahtevanje nočnega čuvaja Simna Bervarja, da naj bodo mirni, udaril ga je Reberšek z neko trdo rečjo po zadnjem delu glave ter mu povzročil kožno odrtno. Reberšek se zagovarja s popolno pijanostjo, pravi pa, da se ve le toliko spominjati, da je Bervarja enkrat z roko po glavi udaril in mu nogo spodbil, da je padel. Obsojen je bil na dva meseca ječe. — Cigarete so jima dišale. V noči na 1. maja je hlapec Janez Longus v družbi Janeza Sveglja, posestnikovega sina iz Visoč, odtrgal omrežje pri oknu čumnate Marije Avsenik v Brezju ter vzel iz police za 1 K 50 h vrednih svalčic in 2 K gotovine. Ko so orožniki za tatvino izvedeli, nagovarjal je Longus Avsenika, da naj pred sodnijo krivo priča, češ, da so se te reči nahajale na oknu. Janez Sveglj je pa tulj jedel od Francetu Grilcu v Brezju ukradenega mesa. Sodišče je Longusa obsodilo na šest mesecev ječe, Sveglja pa na tri tedne ostrega zapore.

Zanimiva pravda. — Kresnik poražen.

Iz Slovenjebistriškega okraja.

Za nemškutarskega liberalnega kandidata Ludovika Kresnika, kmeta na Črešnjevcu, je bil 8. junija 1904 jako neprijeten dan. Tožil je namreč črešnjevskega župnika Janeza Sušnika radi raztaljenja časti, ker je slednji imenoval »nesramno ovadbo« ono pritožbo, katero je 15. marca 1903 sestavil Ludvik Kresnik zoper njega ter preskrbel občinske uradne pečate vseh treh občin s podpisani dotičnih odbornikov, ter jo odposlal pred. kn. šk. lavantinskemu ordinarijatu v Maribor s prošnjo, da župnika prestavi.

V tej »nesramni ovadbi« dolžil je L. Kresnik g. župnika Janeza Sušnika različnih nepoštenih dejanj, posegal v njegovo privatno življenje, slikal ga kot brezsrčnega trinoga prct svojim župljanom, kot huj-skača, ki ščuva ljudi s prižnice in iz spovednice napada župljane zvito po časopisih, krati jim ugled, pri sodnji si pa z lažmi pomaga, da najmirnejše župljane in župljanke iz župnišča izganja, celo ven meče, da zanemarija svoje dolžnosti, se vtika v občinske reči; da je po njegovi krivdi umrlo v črešnjevski župniji več bolnikov brez sv. zakramentov, da so se domači troci krščevali v ptuji fari, da je tožil fante, ki so med sv. opravilom na velikonočno nedeljo pri cerkvi s pištolami srejali radi motenja vere, da jih je imel za »mutaste« in »ciganske pse«. Zlasti mu je očital v »nesrami obtožbi«, da zanemarija gospodarstvo na škodo svojim naslednikom; da posekuje in izkorišča goščo cerkveno itd. Gosp. župnik pa je prosil disciplinarne preiskave pri pred. kn. šk. ordinarijatu. Vršila se je stirikrat. Toda pri najnatančnejšem preiskovanju se župniku ni mogla dokazati kaka krivda. Vseled tega je napadel Ludvik Kresnik župnika v »Stajercu« in tudi nekega malega posestnika Martina Milerja iz črešnjevke

župnije, ker je pobiral podpise, okoli 50 na protugovor, proti oni obtožbi Kresnikovi ter jih odposlal pred. kn. šk. lavantinskemu ordinarijatu v Maribor.

Martin Miler se je čutil raztaljenega vled nekega dopisa v »Stajercu« od 19. aprila 1903, ki je izviral iz peresa Kresnikovega. Poslal je g. Miler popravek uredništvu »Stajerca« na Ptuj — kojega pa se »Stajerc« ni upal natisniti — temveč poslal ga je rajši L. Kresniku na Črešnjevce, ki ni nič boljsega znal, nego da je vložil tožbo radi raztaljenja časti zoper Martina Milerja po tisku radi besede »nesramna obtožba« — s katero je imenoval Miler Kresnikovo ovadbo na kn. šk. ordinarijat. Ker je pa slutil Kresnik, da bi utegnil za hrbotom biti črešnjevski župnik Janez Sušnik, je tudi tega tožil in Marijo Skobel, ki je ta popravek prepisala, kojega je dobil Miler od g. župnika po Mariji Skobl.

Vršili sta se dve obravnavi pri c. kr. sodišču Ptuj, kjer je gosp. dr. Veculik, c. kr. pristav, g. župnika pri obravnavi celo razžalil. G. župnik se ni čutil varnega, prošil je za delegacijo — v Maribor. Tu so se vršile pri okrajnem sodišču v Mariboru štiri obravnave — sodnik je bil g. Kokalj. Povabljeni so bili med drugimi tudi č. gg. 4 kanoniki kot priče, kar vedo o oni ovadbi. — Toda uradne tajnosti niso smeli izdati. — Knezoškofijski ordinarijat pa ni hotel izročiti vse ovadbe sodniji, pač pa je bila na razpolago v kn. škofijski pisarni v pregled. Tedaj ni mogel g. župnik dognati resnice, da je »obtožba nesramna«, ker se je šlo za vsebino. Bil je obsojen na 700 kron globe, Marija Skobl na 8 dni zapore, Martin Miler na 80 K globe.

Ker je tedaj na pritisk in prošnjo c. kr. deželnega nadsodišča v Gradcu in c. kr. namestnije v Gradcu kn. škofijski ordinarijat slednjič le dovolil sodniji omenjene ovadbe prepis, je c. kr. okrožno sodišče v Mariboru na priziv g. dr. Rozine razveljavilo zadajo razsodbo c. kr. okrajnega sodišča in zaukazalo novo obravnavo.

Na podlagi tega se je vršila nova in že sedma in zadnja obravnava 8. jun. 1904. v Slov. Bistrici. Kresnikov zastopnik je bil dr. Faleskini, substitut dr. Mravлага, znanega protestanta iz Maribora — župnikov zagovornik pa je bil dr. Vladimir Serneck, koncipijent g. dr. Rozine. Dognalo se je uradno, da g. župnik črešnjevski svoje veliko pesstvo dobro oskrbuje, da cerkvene nadarbinske gošče na škodo svojim naslednikom na noben način ne opustoša, kar se je dognalo 14. aprila 1904 po lokalni komisiji, katero je zahteval Kresnik, in tudi zavoljo tega je moral 34 K 60 v. globe plačati; nadalje se je uradno po spridevalih občinskih predstojništev, St. Stefan pri Žusenu, Varenice, Vranskega in Dobova (7 občin) dognalo, da je g. župnik povsod, kjer je kot kaplan bil nastavljen, živel v miru in ljubezni s svojimi župljani; ker je tedaj vse to, kar se mu predbaciva celo iz zasebnega življenja, le hudobno podtikanje in sumničenje brez pravih dokazov — in tudi kn. škofijski ordinarijat nobene krivice ni našel po disciplinarni preiskavih — je sodnja spoznala, da je omejenjena obtožba Kresnikova bila res »nesramna o v a d b a«; zavoljo tega je bil g. župnik črešnjevski Janez Sušnik oproščen in tudi njegovi — tovariši, — Kresnik pa obsojen na vse sodnijske in druge stroške, katerih se je ogromno nabralo.

Kresnik se je nesmrtno blamiral, zato je njegova glorijska zdaj proč, njegova zvezda je otemnela. Pokazal se je v pravi luči. Zdaj lahko spozna Kresnik, da pravica oblake le prebije, in Bog ne plačuje vsako soboto pač pa enkrat — gotovo. Kresnik lahko zdaj spozna, kam ga je pripeljal »Stajerc«, čegar zvest somišljenik, dopisovatelj in vnet razširjatelj je bil. Da bi se mu vsaj zdaj oči odprle! Kresnik ne bi prišel v nesrečo in v te ogromne stroške, če bi bil pameten; saj je g. župnik trikrat bil pripravljen se z njim poravnati: prvičrat v Ptuj, drugičrat pa v Mariboru — a Kresnik je vsakokrat trdovratno odklonil spravo. — A zdaj je pomilovanja vreden!

Toda kriv si je sam vsega, saj je rekel vsakemu, da je on za vse odgovoren — zdaj pa naj sam tudi trpi! Tožil in omiloval ga bode gotovo »Stajerc«, ta zviti lisjak, ki je kriv njegove nesreče in blamaže.

Svetovali bi Kresniku še nekaj: naj pusti g. župnika vsaj zdaj pri miru, ne vtika naj se več v njegovo gospodarstvo in goščo in v zasebno življenje, ker je to nevarna in kodljiva reč, naj ne presojuje župnikovih dolžnosti, naj gleda rajši nase — in svoje gospodarstvo. »Stajercu« pa naj za vselej slovo da!

To je konec te žalostne tragedije Kresnikovega poraza.

Gosp. župniku pa čestitamo k njegovi srečni zmagi in želimo, da bi bil zdaj mir na Črešnjevcu!

Cerkveni letopis.

Zapriseženje novih škofov.

Cesar je 15. t. m. zaprisegel novoime-novane škofo, in sicer olomuškega knezo-nadškofa B a u e r a, knezoškofa v Brixenu

Naredno gospodarstvo.

Uvoz živine v Nemčijo.

Kakor smo že omenili, dela pri razpravah o sklepanju novih trgovskih pogodb z Nemčijo največje težavo vprašanje o uvozu živine. Nemčija hoče imeti gotovo mejo, katere pri varstvu remakkega kmeta noče prekoračiti. Avstrijska in ruska vlada pa polagata veliko važnost ravno na izvoz živine v Nemčijo. Avstrija pred vsem ne bo samo zahtevala, da se sklone ugodni carinski tarif za uvoz avstrijske živine v Nemčijo, marveč zahtevala bo tudi posebno za Avstrijo ugodno pogodbo glede zakuhane živine. Nemški kmetovalci s to avstrijsko namero iz lahko umevnih razlogov nikakor niso zadovoljni in zato se je stalni odbor sveta nemških kmetovalcev obrnil naravnost na nemškega državnega kancelarja z zahtevo, naj nikar ne ponovi pogodbe o kužni živini z Avstrijo, marveč naj za Avstrijo veljajo ista določila, katera so veljavna za ostale države. Govejne živine se je iz Avstrije v Nemčijo uvozilo: 1897. leta za 29.700.000; 1898. l. za 35.100.000; 1899. l. za 45.100.000; 1900. l. za 45.200.000; 1901. l. za 47.900.000; 1902. leta za 75.700.000 in leta 1903. za 94.900.000 mark.

Letina na Ruskem.

Po uradnih poročilih je mrzlo vreme v drugi polovici spomladi na žito vplivalo slabo. V sredini in na severo zahodu Rusije pa je dokaj upanja na dobro letino. Začetkom aprila je žito škodovala suša, koncem aprila je bilo sicer vreme ugodno, a koncem maja so na žito neugodno vplivali mrzli in suhi vetrovi.

Državni dolgovi.

Državnih dolgov je:

na Francoskem	24.579.959.114;
na Ruskem	21.478.757.319;
na Angleškem	15.527.641.067;
v Nemčiji	14.814.964.649;
v Avstro Ogrski	12.145.371.846;
v Italiji	10.242.604.361;
na Spanskem	8.432.246.859;
v Turčiji	2.927.820.165;
v Belgiji	2.332.909.181;
na Nizozemskem	1.937.377.085;
v Rumuniji	1.129.010.043;
na Grškem	723.835.490;
na Švedskem	390.029.675;
v Srbiji	336.031.900;
na Norveškem	295.423.200;
v Bolgariji	262.004.220;
v Švici	73.028.284;
v Črni gori	1.632.000 mark.

— Ako bi se ta dolg porazdelil na vsakega prebivalca, pride na Francoskem na vsakega prebivalca 632; na Ruskem 207; na Angleškem 366; v Nemčiji 263; v Avstro-Ogrski 267; v Italiji 313; na Spanskem 462; v Turčiji 127; v Belgiji 338; na Nizozemskem 362; v Rumuniji 182; v Srbiji 130; na Grškem 297; na Švedskem 75; na Norveškem 132; na Danskem 112; v Bolgariji 70; v Švici 22 in v Črni gori 72 marke dolga. Pač se nam Avstrijcem ni treba prav nič čuditi našemu dolgu, saj vsako novorojeno dete prinese s seboj na svet nič manj nego 267 mark dolga.

Darovi.

Gosp. Tomo Pavšlar, veletržec v Kranju, je daroval za pogorelce v Srednji vasi 5 vreč moka, ki se je razdelila med potrebne, za kar mu bodi izrečena srčna zahvala!

Poslani našemu uredništvu:

Za pogorelce v Smihelu: Gosp. Peter Majdič iz Jarš pri Mengšu 100 K; zbirke iz Mengša K 16 50.

Za pogorelce v Hinjah: Gosp. Peter Majdič iz Jarš pri Mengšu 100 kron; zbirka iz Mengša K 16 50.

Za pogorelce v Sp. Pristavi: G. Peter Majdič iz Jarš pri Mengšu 50 K; zbirka iz Mengša K 8.—.

Razne stvari.

Najnovejšje od raznih strani.

V treh dneh preko oceana. Mašinst Painton v New Yorku je izumil parni kotel, s katerega pomočjo bodo parobrodci baje lahko v treh dneh prišli iz New Yorka do Liverpoola. — Zrtve mafije. Nedaleč od Palerma so našli v enem rovu 14 mrtvih trupel bogate laške rodbine, katera je izginila l. 1885. Umorila jo je mafija.

Utopljen zvon povzročil dež. V ogrski občini Roccafalva pri Velikem V. raždinu že dalje časa ni bilo dežja in so vsled tega bili kmetje že žalostni. Občinski sodnik je sklical občinsko sejo v namen, kako bi bilo mogoče povzročiti dež in je v ta namen predlagal utopiti cerkven zvon v vodnjak. Rečeno in storjeno je bilo veliko dejanje z velikim navdušenjem: Utopili so zvon v vodnjak in res uspeh ni izostal, ker je slučajno drugi dan pričelo deževati. Ogrski kmetje so sedaj mnenja, da so s svojim čarobnim sredstvom povzročili dež.

Smešen dvboj. Dunajska „Allgem. Theater-Zeitung“ je l. 1844. prinesla sledečo satiro na dvboj. Dva avstrijska častnika sta jedla italijansko solato v neki italijanski gostilni. Zastavonoša, ki se je udeležil boja na Napolitanskem, je nad vse hvalil lepo napolitansko deželo in je pripovedoval poročniku, ki še ni bil na Napolitanskem, čudeže o tej deželi. „Poglejte“, je rekel in pri tem nataknil na vilice sardelo, „take stvari rastejo na Napolitanskem po drevesih.“ Poročnik zelen od jeze, je na to rekel zastavonoši: „Ako ste se hoteli z menoj pošaliti, je bila vaša šala zelo slaba, ako ste me pa hoteli potegniti, prosim spremenite takoj svoje mnenje o sardelah, da ne boste trpeli zlih posledic!“ — Zastavonoša je hladno rekel: „No, sedaj se jezite, a vaša jeza vam nič ne pomaga, ker sardele rastejo na drevesih.“ „Za vruga, jutri zjutraj ob 5 uri se snideva v mestnem gozdiču, in tam vam bodem že pokazal, kje rastejo sardele.“ Ob določeni uri sta bila nasprtnika na bojišču. Zaupno se je približal zastavonoša poročniku in mu rekel: „Borila se bova sedaj na življenje in smrt, a vse to ne pomaga nič, sardele rastejo na drevesih.“ „Potegnite me!“ je zakričal poročnik, „da boste zvedeli, kje rastejo sardele.“ Dvboj se je pričel. V borjenju dobro izučen poročnik je kmalu zadal manj izurjenemu zastavonoši pošteno rano na glavo. „No, kje rastejo sardele?“ je zakričal jezni poročnik nad premaganim zastavonošo. „O za božjo voljo“, je stokal ranjenec na tleb, „sedaj se mi je šele razjasnilo, nisem hotel reči, da na drevesu rastejo sardele, marveč reči sem hotel, da rastejo na drevesih karpie.“

Novice iz Amerike.

a Monopol ameriške vlade. Iz Washingtona poročajo: Oddelek vojne mornarice bode v kratkem storil vse potrebno za nabavo in izkoriščanje brezžičnega brzojavnega sistema ob obrežju Zed. držav, na kar bodo te postaje tudi državljanom brezplačno na razpolago. Časopisi, mornarski uradi in brzojavne družbe bodo dobivale poročila brezplačno, vendar pa vlada za taka poročila ne bode odgovorna. Tozadevni načrt izdeluje sedaj Henry N. Manney. Vlada bode tudi še zgradila 23 brezžičnih brzojavnih postaj. Dosedaj so že 16 tacih postaj ob Atlantiku, dve na Puerto Rico in tri ob Pacifiku izgotovili.

a Duhovnik izumil nov brezžični brzojav. Iz Wilkesbarre, Pa., poročajo: Rev. Joseph Murgas, katoliški župnik fare presv. Srca, je dobil iz Washingtona odgovor, da mu je dovoljen 6. in 7. patent za nov sistem brezžičnega brzojave, katerega je on izumil. Rev. Murgas pravi, da je njegov način boljši, kakor Marconijev, ker sprejme poročila polovico časa prej. Duhovnik je delal 17 let in pravi, da se mu je vsak po izkus posrečil in tudi praktično obnesel. Kar bo s svojo iznajdbo zaslužil bo daroval cerkvi. Župnik je pred 18. leti študiral tehnično višjo šolo na Dunaju.

Angleži v Tibetu.

Tiantse. Oddelek angleške jahajoče pehote je vjel Lamo, ki trdi, da ravno prihaja iz Laze in grozi, da če se Angleži približajo Lazi, se bodo Tibetanci borili do skrajne sile. Trdi tudi, da je Dalai Lama popolnoma pripravljen, da pobegne v Kino.

Telefonska in brzojavna poročila.

Konec bojev pri Vafankovu.

London, 17. junija. Tretja večja bitka na suhem, ki se je bila pri Vafankovu od torka dalje 11 ur, je bila končana vsredo popoldne z zmago Japoncev.

Petrograd, 17. jun. General Stackelberg brzojavlja: Dne 15. t. m. sem poizkušal na pasti desno sovražnikovo krilo, toda ko so naše čete z vspehom prišle iti okolu desnega sovražnikovega krila, napadli so Japonci z veliko večjim številom moje desno krilo. Prisiljen sem bil poslati v boj svojo rezervno, ki se je pokazala za nezadostno. Moral sem se umakniti proti severu. Naše izgube so velike, vendar še ne popolnoma znane. Dve bateriji so nam Japonci popolnoma uničili, 13 topov smo morali pustiti na mestu. Naše čete so se vrlo borile.

Berolin, 17. junija. Baltsko brodovje bo baje šlo na bojišče sredi avgusta. Močno bo 11 oklopnih in 40 torpedovk.

Petrograd, 17. junija. (Kor. urad.) Iz Helsingforsa prihaja poročilo, da je napadenemu generalnemu guvernerju Bobrikovu kroglija prodrla v spodnji del telesa, odkoder so mu jo zdravniki odstranili. Bo-

brikov je danes pončoi u m r l. (Glej politični pregled.)

Dunaj, 17. junija. Pri hamburški dirki ponesrečeni baron Leitenberger je umrl.

Budimpešta, 17. junija. V poslaniških krogih se govori, da bodo vsi železniški uradniki, ki so se udeležili zadnje železniške stavke, pomiloščeni in da bodo tudi oni uradniki, ki so bili odpuščeni, sprejeti zopet nazaj v službo.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m, srednji zračni tlak 736,0 mm

Dat.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celsiusu	Vetrovi.	Nebe	Padavina v 24 urah v mm.
16 9	zveč.	741,5	20,5	sl. svzh.	jasno.	
17 7	zjutr.	743,0	16,6			0 0
17 2.	popol.	741,4	29,0	sl. jug		

Srednja večerajšnja temperatura 21,9°, norm. 17,9°

Muhe so zopet sitne!

Onesnažijo stanovanje in jedila, prenašajo bolezen od bolnikov in mrličev, od izmetkov in mrhovine, trpinčijo človeka in živino. 949 15

Nastavite povsod ameriansko nastavo za muholov

TANGLEFOOT

En list velja 10 vinarjev (za 2000 muh) Dobi se povsod. Glavna zaloga za Kranjsko:

EDMUND KAVČIČ v Ljubljani.

Umetni obrtnik,

kateri vstopi v že obstoječe jako lukrativno podjetje, želi se poročiti z gospodično iz meščanskih krogov z nekoliko premoženjem.

Neanonimne ponudbe s sliko, katera se na vsak način vrne, prosijo se z zagotovilom najstrožje tajnosti pod naslovom

„Umetni obrtnik“

na upravnishve tega lista. 1057 (3—1)

Panorama internacional

Ljubljana, Počakarjev trg.

Fotoplastiška umetniška razstava, najcenejše nadomestilo potovanja po celem svetu.

V soboto, dné 18. junija 1904 nepreklicno zadnji razstavni dan

Razstavljeno od 19. do 25. junija:

Tretje potovanje ob lepem Renu.

Novo! Velezanimivo Novo! Češko. Zanimiv složen obisk Heba proti Prahi itd.

Odprto, tudi ob nedeljah in praznikih, od 9. do 12. ure dopoldne in od 2. do 9. ure zvečer 1062 1—1 Šole in društva imajo znižane cene.

Restavracija pri „LEVU“, Marije Terezije cesta 16.

Jutri, dné 18. junija 1904

velik vrtni koncert društvene godbe.

Začetek ob 8. uri zvečer.

Vstop prost.

Točilo se bode izorno puntigamsko pivo in priznana dobra vina. Na razpolago bodo mrzla in gorka jedila.

Za obilen obisk se priporoča velespoštovanjem

1056 1—1

Valentin Mrak, restavrater.